

HUNNIA KUVASZ TENYÉSZTŐI ÉS KULTURÁLIS EGYESÜLET

ELHELYEZÉSI ÉS TENYÉSZTÉSI PROGRAM

PROGRAM BESZÁMOLÓ 2020.

első munkaév végi záró dokumentum
időtartam: 2020.01.01.-2020.12.31.

HKE Elnöksége jóváhagyásával

tenyésztésvezető: Dr. Krajcsovics László

Majdnem 12.000 felhasználó egyetlen év alatt Felszálló ágban a kuvasz

(International data you find bilingual in report below.)

Első évadát zárta a Hunnia Kuvasz Egyesület (HKE) Elhelyezési és Tenyésztési Programja. A 2020.01.01-én elindult a kuvasz hungarikum kutyafajta népszerűsítését, hasznosítását, tenyésztésének megsegítését, az egyedszám megnövelését és a kuvaszhoz kapcsolt társadalmi szolgáltatásokat tárgyaló és élénkítő programunk Dr. Áder János köztársasági elnök úr és Nagy István agrárminiszter úr szakmai egyetértésével, támogatása mellett indult el. Történelmi helyzet keletkezett ezzel, mert korábban nem szerveződött teljesen átfogó, egy hungarikum fajtára írt, multidiszciplináris összefogással létrejött tudományos kutatási és a szakmai igényességet, a minőség iránti elkötelezettséget érintő stratégia. Egyben ez egy kísérleti civil mintaprogram is. Eredményeiben kerestük azt a fentiekén kívül, hogy lehet-e és igény van-e hasonló módon kivitelezett, professzionális tevékenységre. Ez egyértelmű megállapítást nyert. A kuvaszt Magyarországon civil szervezetekbe tömörült, vagy egyéni szakmai munkát folytató civilek tenyésztik. Származási lappal ellátott kölykök náluk érhetőek el. Programunk első évadának kettős célja volt. Egyfelől elindítani a tenyésztők aktív és tevételes részvételét a kuvasz életének és kultúrájának formálásában, illetve a kuvaszhoz tartozó érdeklődés megteremtésében szakmai segítségnyújtás és szakmai támogatási programok bevezetése. Utóbbiak átvezetnek a másik célunkhoz, amely a mintaprogramban finanszírozott kölykök és tenyészegyedek megtartása, életkilátásainak növelése, a körjük rendeződő családok, gazdaságok, egyéb közösségek elérése. A kuvaszt a tenyésztőtől a funkcióig kísérjük el. Azzal az eszménnyel indultunk útnak, hogy a populációs számot úgy növeljük, hogy e közben stabil életteret, stabil hátteret biztosítunk a kutyáinknak. Megtaláljuk azokat, akik méltó gazdái lehetnek élethosszig a fajta képviselőinek, akik együtt élnek és dolgoznak velük. Együttműködnek a tenyésztőkkel és a HKE ET Programmal.

Kiugró siker koronázta az első évünket, amely a program iránti érdeklődésben világosan látható formát öltött. A 2020.01-05-ig tartó időszakban, amely nagy részben pandémiás zárlati időszak alatt folyamatosan növekvő, lassú érdeklődést tapasztaltunk. 2020.06. után viszont robbanásszerű érdeklődés mutatkozott és meredeken szárnyalni kezdett a megkeresések, az egyesülethez csatlakozók, és a fajta szimpatizánsainak nagyobb tömegű megjelenése. 2020.09.05-06-án elindult az ún. HKE Online Klubnap című rendezvényünk, amely egy kuvaszos teljes hétvége volt, online kuvaszos versengéssel és streamelt, részben élő több órás műsorprogrammal. Ez a várakozásokon messze felüli, több ezres nézettséget, kattintást ért el. De hogy ez nem csak az újdonságnak szolt bizonyítja, hogy a HKE ezrekek érdeklődését tudta megfogni, amelyre a 1980-as évek óta nem volt példa a fajta történetében. Közkívánatra karácsonyi kiadást is készítettünk, amely körülbelül megduplázta a szeptemberi online klubnap érdeklődői körét. Ez 2020.12.05-06-án volt előben követhető a Facebook csoportunkon keresztül, majd a korábbiakhoz hasonlóan felvételről visszanezhető. Minden anyagunk kétnyelvű, magyar-angol. A hivatalos forrásokban a 2020-as kuvasz tenyésztési adatokban több mint 20 éve nem látott 50%-os pozitív ugrást tapasztalunk! Ez az elmozdulás egybeesik a HKE ET Programja első munkaévével. Nem csak mennyiségi, de minőségi ugrást is tudtunk generálni. Az alábbi adatolt beszámolót szakmai stábunk állította össze az első, lezárt év adataiból.

A Programban az Elnökséget segítő szakmai stáb:

Tenyésztésvezető, tudományos főmunkatárs:

Dr. Krajcsovics László

Konzulens: PhD Carol Beuchat

Tanácsadó: Dr Szűcs Ágota

Szakmai előkészítés: Jánosi Jenő Zsolt, Farkas Márta, Hajnal Gyöngyi

Adminisztráció: Komáromi Ágnes, Kis Anna Mária

Civil szaktanácsadó: Pándi László

Web és online programok: Kiss Anett, Vecsernyés Viktória, Gyulai Csaba Zsolt, Bednárík János

Titkárság: Gyulai Csaba Zsolt, Komáromi Ágnes, Kis Anna Mária

Pénzügyi tanácsadó: Dr. Gulyás Zsuzsanna

Jogtanácsos: Dr. Halász Péter László

Partner: KUVASZ Világszövetség – Kuvasz World Alliance

**Tájékoztató az HKE ET Program 2020. adataiból
HKE PB Program Data Report 2020.**

A Hunnia Kuvasz Egyesület 2020.01.01-én kezdte meg ET Programját. Ennek keretében finanszírozott és támogatott felnőtt, kölyök és junior korú egyedek kerültek felvételre. A Programba a HKE tagsággal rendelkező gazdák önkéntesen pályáztak kutyáikkal. Jelen beszámoló anonim. A benne megjelenő adatokkal kapcsolatos mindennemű felhatalmazás a HKE részére biztosított, illetve a szervezet tulajdona. Bármilyen nyilvános, vagy szakmai hivatkozás; tudományos, vagy egyéb felhasználás engedélyköteles, amely engedély a HKE Elnökségénél igényelhető. // *HKE Placement and Breeding Program launched on Jan1,2020. Both sponsored and supported dogs (adults, puppies, juniors) have been accepted. HKE kuvasz owners voluntarily submitted their applications. Present report is anonymus. Program Data registration rights, management, and handling authorisation such as ownership are reserved for HKE only. Every public or professional use, scientific or other utilisation of Program Data demands a permit of HKE, that is demandable from HKE Presidency.*

Összes Program tételek száma/Total Program Number of Names:

11937

I., Általános alapvetések/Fundamental data

I/A.,

Összes tétel, kutya(darab)/Total number(names), dogs: 80

Munkaidőszak/Activity period: 2020.01.01-2020.12.31.

.....

Finanszírozás/Sponsorship: 10

Támogatás/Support: 70

Regisztráció nélküli/Non-registered: 0

Külföldi/Foreign:10

Nem HKE tag/non-HKE member: 0

Vis major: 3

.....

Rendezvény/Event:9 (LIVE: 4, Online: 5)

Támogatott rendezvényi résztvevők/Supported event visitors: 9563

(LIVE: 102, Online 9461) [Érv./Valid: 2020.01.03.]

Kiadvánnyal támogatva/Supported by publication: 2017

Online pályázat/Online Contests: 3

Online pályázat nevezések HKE tag/Online Contest Entries HKE members: 53

Online pályázat nevezések nem HKE tag/Online Contest Entries non-HKE members: 211

Összes díjazott/Total awarded: 87

.....

Állategészségügyi finanszírozás/*Veterinary financing*: 72

DNS kártya/*DNA card*: 22

prcd-PRA:22

Egyéb/*Other*:28

.....

Százalékos megoszlás prcd-PRA eredményekben/*prcd-PRA results expressed in percentage*:

MENTES/FREE: 25% - (Outcross: 90%)

Hordozó/Carrier: 18% - (Outcross: 40%)

Érintett/Affected: 57% - (Outcross: 50%)

.....

Százalékos megoszlás a csípő diszplázia szűrésekben/*HD test results expressed in percentage*:

A – 35% - (Outcross: 45%)

B – 51% - (Outcross: 70%)

C – 4% - (Outcross: 100%)

Egyéb/Other – 10%

((*Outcross kutyák részesedése az összesből./Outcross dog ratio from total.*))

.....

Finanszírozás mértéke/Rate of financing: 30-100%

- finanszírozás 50% felett/financing beyond 50%: 68

- finanszírozás/financing below 50%: 12

(A finanszírozott kutyák részére kötelező és opciós állategészségügyi vizsgálatok is tartoznak, amelyek 100%-ban előfinanszírozottak./Financed dogs mandatory and optional veterinary tests are available, that are prefinanced in 100%.)

Dogs to be financed with mandatory tests/	Accomplishments/	Absences/
Kötelező vizsgálatokra kijelölt egyedek száma: 24	Teljesítések: 22	Mulasztások: 2
Dogs to be financed with optional tests/	Accomplishments/	Absences/
Opcionális vizsgálatokat kérő egyedek száma: 50	Teljesítések: 50	Mulasztások: 0

Támogatás mértéke/Rate of support:

Egységes költségterítési rend szerint. Előfinanszírozott. Utólagos elszámolás alapján.

Due to HKE financing strategy. Prefinanced. Reports are required to be submitted annually.

I/B., Elszámolások/Reporting strategy. A 2020-as évben, az ET Program első munkaévében a beszámolóját minden támogatott benyújtotta, kivételt 1 fő képez. Az ő tagsági jogviszonya felfüggesztésre került 2021.01.16-án. Miután az

éves tagság megújulásának feltétele a rendezett és tartozásmentes viszony tagtársunk lehetőségét a további együttműködésre felfüggesztettük.

In 2020, the launching year of HKE PB Program every participant have submitted the required reports excluding 1 member. This fellow member of ourshas been suspended by his membership on Jan 16, 2021., as the condition of membership annual renewal is the perfectly managed liabilities.

II. Tartási körülmények vizsgálata. Fókuszcsoport: 53 egyed. Csak hazai/Only Hungarian.

1., Eredeti feladatkörben. In-situ

Részesedése az összes vizsgált egyedekből 39%

HD eredmények megoszlása A 15% B 4% C - Egyéb 20% Várakozik 17% Nincs adat 44%

Emésztőrendszeri problémák előfordulása 25%

Szív- és érrendszeri problémák előfordulása 5%

2., Családi ház, kertes tartási módban. Ex-situ

- 100 nm alatt:

Részesedése az összes vizsgált egyedekből 9%

HD eredmények megoszlása A 10% B 20% C - Egyéb Nincs adat: 70%

Emésztőrendszeri problémák előfordulása 20%

Szív- és érrendszeri problémák előfordulása Nincs adat

-100 nm felett:

Részesedése az összes vizsgált egyedekből 36%

HD eredmények megoszlása A 55% B 22,5% C 10% Egyéb 10% Várakozik 2,5%

Emésztőrendszeri problémák előfordulása 39%

Szív- és érrendszeri problémák előfordulása 8%

3., Mozgásszegény, jellemzően beltéri körülmények között. Ex-situ

Részesedése az összes vizsgált egyedekből 20%

HD eredmények megoszlása A 10% B 20% C 10% Egyéb 30% Várakozik 10% Nincs adat 20%

Emésztőrendszeri problémák előfordulása Nincs adat

Szív- és érrendszeri problémák előfordulása 10%

III. Támogatott, finanszírozott kennelek/Supported, financed kennels

Összes kennek/Kennels Total: 14

Almok 2020/Litters 2020: 7

Összes született kölyök/Total births: 44

Kölykök száma/Puppy total: 31

Elhullott kölykök, születéskor/Mortality rate by birth:	2
Elhullott kölykök, születés után/Mortality rate, neonatal:	9
Elhullott kölykök, 2-8 hét között/Mortality rate, 2-8 wks	2
- baleset/accident	1
- betegség/disease	1
Összes egyed a kennelekben/Dogs in kennels, total:	49
Összes tenyészegyed/Breeding dogs, total:	29

IV., Regionális rendezvények//Regional events only inside Hungary

Regionális központok száma:	5	Ezekből tenyésztői kennel:	4
Aktív regionális központok:	2		
Regionális rendezvények:	5		
Összes résztvevők száma:	69		
Maximális férőhely:	100		
Érdeklődési ráta:	69%		
Finanszírozott regionális rendezvények:	5		
Finanszírozás felhasználása:	72,3%		
Finanszírozás mértéke:	100%		
Visszautalás aránya:	27,7%		

V., Iskolai programok/School events, only inside Hungary

PDF Állat és Környezetvédelmi Alapítvánnyal partnerségben. Kuvasz és Ember Program – Értéktáras.

Edukációs program, amelyben az iskolák tanmentébe illesztett módon képzést folytatunk, amelyben tanári segédletként, segédeszközként szerepelnek kuvaszok. A kuvaszok természetes képességeit vesszük igénybe a képességfejlesztésben.

V/A., Általános

Iskolai kutyás megjelenések óraszám:	41	magyar: 37	angol: 4
Összes a programban leadott tanóra, PDF Alapítvány:	203		
Finanszírozott tanórák:	41		

Finanszírozás mértéke: Kiadvánnyal és szakmai anyaggal történik, ezért a mértéke nem állapítható meg.

A tanórák költségvonzatát partnerünk állja.

Finanszírozott kiadványok darabszáma:	magyar: 902	angol: 35
---------------------------------------	-------------	-----------

V/B., Iskolai riportok alapján mért eredmények, az iskolák tapasztalatai alapján

Tanórai aktivitás növekedése, kuvaszos órák: 40%

Tanórai aktivitás növekedése, általános: 25-30%

- A diákok véleményezésében a kuvaszok jelenléte az iskolában

kitűnő 85,6% jó 9% közepes 3% érdekes 0,3% érdektelen 2,1%

Megjegyzés: A diákok nem ismerték a fajtát és nem gondolták, hogy érdemes lenne vele foglalkozni. Néhány óra után már név szerint emlékeznek a kutyákra és keresik az egyes egyedeket. Képesek megfigyelni tulajdonságaikat, jelzéseiket, viselkedésüket le tudják írni. Kedvelik, vagy nem kedvelik egyes kutyákat. A szukák jellemzően népszerűbbek!

- Az osztályfőnökök/csoportvezetők véleményezésében a kuvaszok jelenléte az iskolában
kitűnő 67% jó 31% közepes 2% érdekes - érdektelen -

Megjegyzés: Több nyilatkozó már évek óta részese a programnak és jól érzi magát benne. Szakmai segítséget kapott a munkájához tőle. Egy fő már a második osztályával kezdte meg a 2020/2021-es tanévet és külön kérte az iskola vezetésétől, hogy ez az osztálya is megkaphassa a szolgáltatást. Az osztályok eredményei egyértelműen pozitívan növekednek. Népszerűbb lett az osztályfőnöki óra és a biológia tantárgy. Általában vannak kifogások a civil szervezetek tanintézményekben való megjelenésével és munkálkodásával kapcsolatban. A Kuvasz és Ember Program tanórái szakmaiak, jól felépítettek, szakszerűen kerülnek kivitelezésre. A képzéseket pedagógiai, vagy kommunikációs szakemberek végzik és minden esetben összehangoltan a folyamatban lévő pedagógiai munkával, annak sikerét segítve.

A Kuvasz és Ember Programban eddig 1 olyan osztály volt, amelynek a képzést lezáró vizsgáira is sor került legalább 2 évad eltöltése után a Programban. Ez a 8. évfolyamos osztály továbbtanuláshoz tett felvételi vizsgáinak eredménye, a további intézményekbe való sikeres felvételi alapján rangsorolva, 2,7%-kkal volt magasabb ugyanabban az iskolában a többi hasonló évfolyamos osztálytól, amely nem részesült a szolgáltatásból.

- Az intézményvezetők véleményezésében a kuvaszok jelenléte az iskolában
kitűnő 99% jó 1% közepes - érdekes - érdektelen -

Megjegyzés: A tanintézmények szívesen fogadnak a gyermekek és a szülők körében népszerű, a tantestület tagjai számára segítséget nyújtó kezdeményezéseket. Kiemelték, hogy különösen előnyös a Kuvasz és Ember Program, mert nem csupán jó lehetőség, de térítésmentes is. Köszönték a pontos teljesítéseket és, hogy a tanórákat tartó kollégák, mindig felkészülten, pontosan és helytálló módon, az iskola karakteréhez alkalmazkodva jelentek meg tiszta, jól felkészített és szép kutyáikkal, amelyeket az elvárásoknak megfelelően tudtak bemutatni és ezzel segítették az intézmények oktatási munkája szintjének emelkedését.

- A szülői munkaközösségek véleményezésében a kuvaszok jelenléte az iskolában
kitűnő 72,1% jó 11,1% közepes 7,8% érdekes 3,2% érdektelen 5,8%

Megjegyzés: A szülői munkaközösségek köszönetet mondtak a lehetőségért gyermekeik számára.

VI., Szakmai anyagok, képzések, in-situ programok

A HKE ET Programja keretében a szakmai anyag első sorban a flyer és a Kisokos nyomtatványaink, amelyeket az Egyesületünk már 2019 óta használ. A pandémia miatt online klubnapokat is szerveztünk, amelyek több órás műsorfolyamok. Ezekben állatorvosi tanácsokat, tenyésztői javaslatokat, kulturális előadásokat, kiképzéssel kapcsolatos tudnivalókat, stb mutattunk be részben tagjainknak, részben minden érdeklődő felé. Ezeket a Facebook csoportunkon keresztül sugároztuk és tettük visszanezhetővé.

VI/A., Művészet és Kuvasz

Regionális klubnapjainkon a kuvasz kutyafajta bemutatásán és aktuális kérdések megbeszélésén kívül művészeti attrakciókkal is igyekszünk várni tagjainkat, szimpatizánsainkat és általában az érdeklődőket. Olyan művészeti alkalmak ezek, amelyek valamilyen módon kötődnek a kuvasz történelmi kultúrájához, vagy kuvaszosok által képviselt művészeti tevékenységek.

VI/B., Hagyományőrzés és Kuvasz

Speciális regionális klubnapjaink keretében olyan hagyományőrző rendezvényeket kínálunk, ahol a magyar mitikus hagyományban szereplő kuvasz-sólyom kettős megelevenedik részben élőképek, részben a napi gyakorlat szintjén. 2 programhelyszín. Fejér megye és Pest megye.

VI/C., Gazdiképző, Kisokos, Flyer, tudományos szakirodalom

Kiadványaink a Nemzeti Együttműködési Alap, a Miniszterelnökség, A Bethlen Gábor Alapkezelő, a Szerencsejáték Zrt és magánszemélyek anyagi támogatásával jöttek létre. Felhasználásuk részben a HKE ET Programjában, részben azon kívül valósul meg.

- Tudományos igényű szakmai kiadványként készül a Mi a kuvasz? Című könyvkiadványunk. Várható megjelenés 2021.

- Gazdiképző filmsorozatunkat, amely részben általános a kutyatartással kapcsolatos alapvető tudnivalókat tartalmaz, részben állategészségügyi és képzési ismereteket, az EUROLEASING és kisebb magántámogatók finanszírozzák. A forgatások 2020 őszén kezdődtek. A tervekkel ellentétben áthúzódtak a pandémia miatt 2021-re. Ezt a produkciót kezdő kuvaszosoknak és érdeklődőknek szánjuk első sorban. Alkalmas lesz iskolai oktatásban is segédanyagként használatba vételre. Utóbbi esetben feladatlapokat az intézmények rendelkezésére bocsájtnak kérés alapján költségtérítéssel.
- Kisokos. A mi kuvaszunk címmel – füzetes formában, közérthető nyelvezetben, ábrákkal és képekkel, B/5 formátumban jelent meg. Kezdő és a fajta iránt érdeklődő személyek részére készült. A magyar nyelvű kiadás 2019-ben, az angol nyelvű kiadás pedig 2020-ban készült el.
- Flyer. Rövid, kétoldalas, magyar nyelvű tájékoztató anyag a kuvaszról és a szervezetünk tevékenységéről. Rendezvényeken kínáljuk. Ingyenes népszerűsítő anyag.

VI/D., Eredeti feladatkörben

A hungarikum törvény értelmében a kuvasz kutyafajta minőségi megmaradásának két záloga van. Egyfelől az eredeti tulajdonságok megtartása és helyreállítása. A második a fajta kulturális és a hagyományos kultúrához kapcsolt, illetve abból levezetett értékeinek megtartása, megismertetése, ápolása. Hagyományos körülményekhez leginkább hasonlító környezetbe való kihelyezések és az ott keletkező szaporulatok visszahozatala a hazai állományba kulcskérdés a fajta minőségi megmaradása szempontjából.

Kihelyezett kölykök száma: 8

Magyarország: 4 EU egyéb: 2 USA: 1 Brazília: 1

Kihelyezett tenyészs Zukák száma: 4

Magyarország: 2 EU egyéb: 2

- Partnergazdaságok leírása

Rendelkezésre álló földterület alapján

0-50 ha: 5

50-200 ha: 2

200-1000 ha: 1

Tartott és tenyésztett állatfajok alapján

szarvasmarha: 4

ló: 1

juh: 6

kecske: 1

Személyzet száma, amely a kutyákkal dolgozik

átlagolt érték: 2-3 fő/partner

Személyzet képzettsége

általános: 79%

szakirányú: 21%

A kihelyezett kutyák éves kötelező állatorvosi szolgáltatásait a HKE ET Programja biztosítja partnereink keresztül. Regionális összekötők útján rendszeres ellenőrzésekkel kísérjük figyelemmel a kuvaszok fejlődését és teljesítményét. A kihelyezett kuvaszok jellemzően kölykök. Valódi teljesítményt a felnőtté válással egy időben lehet előzetesen minősíteni. Ez idáig minden kölyök megfelelt a munkakörben. Visszahívásra nem volt szükség. A kölykök olyan környezetbe kerülnek csak és kizárólag, ahol már dolgozó felnőtt kutyák is vannak, amelyektől megtanulják a falkákba illeszkedve a feladataikat.

HKE Elnöksége – 2021.01.04.